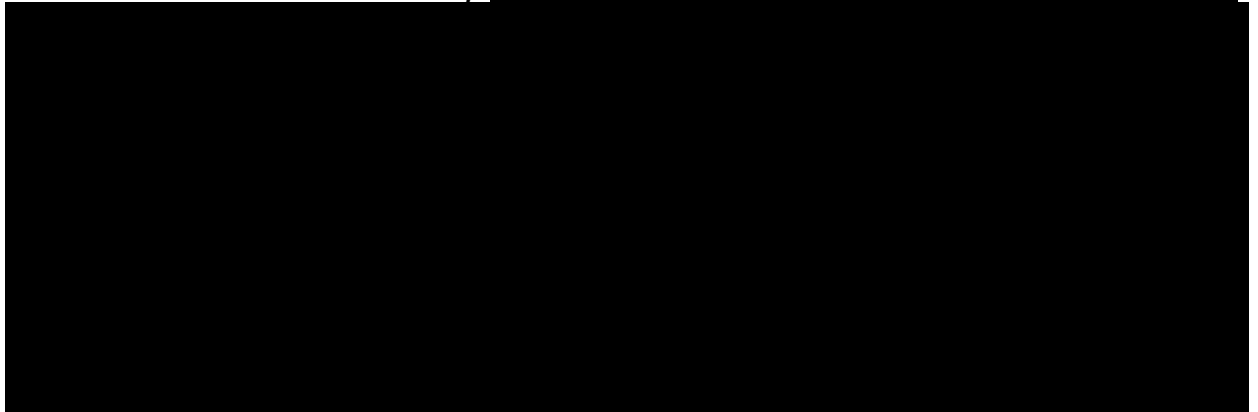

У ИМЕ НАРОДА

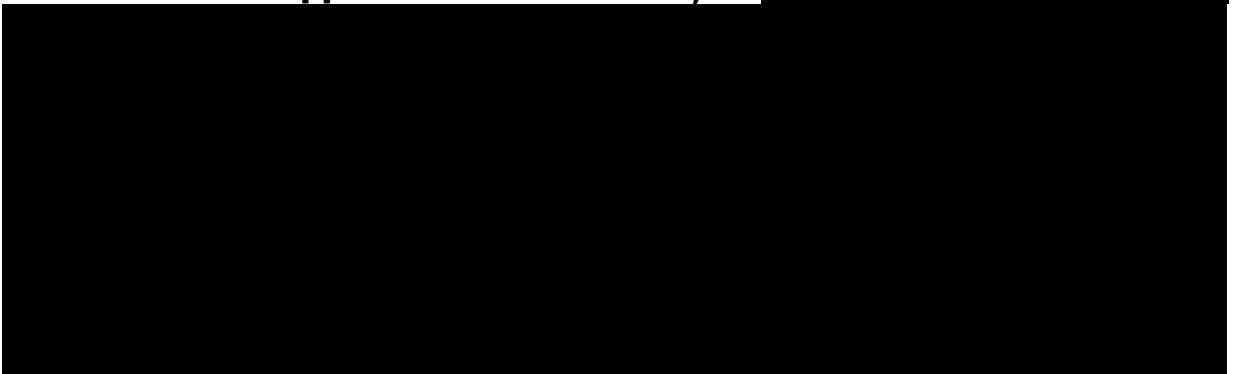
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судија Оливере Анђелковић, као председника већа, Татјане Вуковић и Снежане Николић-Гаротић, као чланова већа, са записничарем Оливером Савић, у кривичном предмету опт. Панета Булата и Радета Вранешевића, **због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из чл.142. став 1 КЗ СРЈ, у вези чл.22. КЗ СРЈ**, по одржаном главном и јавном претресу 09. марта 2010. године, у присуству заменика тужиоца за ратне злочине Веселина Мрдака, оптуженог Панета Булата, његовог браниоца, адвоката Ђорђа Калања, оптуженог Радета Вранешевића и његовог браниоца, адвоката Звонка Радовановића, донео је, а дана **15. марта 2010. године** јавно објавио следећу

ПРЕСУДУ

Опт. ПАНЕ БУЛАТ,

Опт. РАДЕ ВРАНЕШЕВИЋ,

КРИВИ СУ

Што су:

Неутврђеног дана у периоду **од 19. до 23. марта 1992. године у Банском Ковачевцу**, општина Војнић, у Републици Хрватској, кршећи правила међународног права садржана у IV Женевској конвенцији о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године и то чл.3.ст.1. тач. а) и правила садржана у Другом допунском протоколу уз ову Конвенцију о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба и то чл.4. ст.2 тач. а) и чл.13. ст.1., **за време унутрашњег оружаног сукоба** између организованих оружаних јединица ТО тадашње Републике Српске Крајине, с једне стране и организованих оружаних јединица ЗНГ, као и МУП Републике Хрватске, с друге стране,

- **извршили убиство шест цивилних лица хрватске националности, који нису припадали ниједној оружаног формацији, нити су учествовали у војним операцијама**, тако што су:

Опт. Пане Булат, као помоћник команданта за безбедност 2. батаљона у саставу Територијалне одбране Републике Српске Крајине, а *опт. Раде Вранешевић* као војник IV чете истог батаљона, заједно дошли у Бански Ковачевац, где је у организацији *опт. Булата*, а на захтев оба оптужена, тражено од војника у саставу трећег вода V чете Другог батаљона да скупе преостале цивиле хрватске националности, ради састанка и пребацивања ван подручја борбених дејстава, након чега је у вечерњим часовима и уз учешће војника трећег вода доведено шест преосталих цивила у двориште куће к.бр.8, где су **оптужени постројили приведенe цивиле и потом пуцали у њих и то опт. Булат из аутоматског пиштоља марке «Шкорпион», а опт. Вранешевић из аутоматске пушке, те када је један од палих цивила Грга Михалић још показивао знаке живота, опт. Булат га је «оверио», пуцајући му у главу из наведеног пиштоља, па су тако лишили живота: Гргу Михалић, [REDACTED] Бару Михалић, [REDACTED], Кату Михалић, [REDACTED], Веронику**

Крупих, [REDACTED] Мару Лесар, [REDACTED] и Марију Ђерек, [REDACTED] а потом су њихова тела уз помоћ војника кога је довео опт. Раде Вранешевић, бацили у оближњи бунар у истом дворишту, у који је током ноћи бачена и нека експлозивна направа, а све у циљу прикривања злочина, те је наредних дана опт. Булат, уз учешће команде другог батаљона, у истом циљу организовао вађење тела из бунара и пребацавање до шуме «Густо церје» у селу Пркос, где су после извесног времена тела спаљена, а једно тело је спаљено у сенику у истом дворишту где су лишени живота.

- **чиме су извршили кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из чл.142. став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву, у вези чл.22. КЗ СРЈ.**

Применом наведеног законског прописа и одредби чл.4. став 2, чл. 5. став 2, 33., 38. и 41. КЗ СРЈ, суд оптужене

О С У Ђ У Ј Е

Опт. ПАНЕТА БУЛАТА на казну затвора у трајању од 15 (петнаест) година, у коју му се урачунава време проведено у притвору почев од 18.10.2007. године, па надаље,

Опт. РАДЕТА ВРАНЕШЕВИЋА на казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година, у коју му се урачунава време проведено у притвору почев од 17.10.2007. године до 04.12.2007. године, као и време које ће провести у притвору од дана и часа лишења слободе - од 15.03.2010.год., по решењу овог суда, К.По₂ 25/2010. од 15.03.2010.године па надаље.

На основу чл.194. став 4 ЗКП и чл.196. ЗКП-а, **ОБАВЕЗУЈУ СЕ оптужени да накнаде трошкове кривичног поступка о чијој ће висини суд одлучити накнадно посебним решењем.**

Образложење

Тужилаштво за ратне злочине у Београду подигло је пред овим судом **оптужницу КТРЗ број 13/07 од 16.04.2008. године,**

којом је оптужило Панета Булата и Радета Вранешевића због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из чл.142. став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву, у вези чл.22. КЗ СРЈ.

На главном претресу од **05.02.2010. године**, заменик тужиоца за ратне злочине је писменим поднеском **чињенично прецизирао оптужницу** и предложио да суд оптужене огласи кривима и осуди по закону.

Оптужени Пане Булат не признаје да је извршио кривично дело за које је тужен, па се, најпре, на почетку истраге бранио ћутањем, а при крају истраге 04.03.2008. године и на одржаним главним претресима, износио је своју одбрану, наводећи да је пре оружаних сукоба у Републици Хрватској, радио као полицајац у Дубровнику и Вргин Мосту од 1972. до 1990. године, када је на сопствени захтев пензионисан. По избијању оружаних сукоба у Републици Хрватској 1991. године, мобилисан је у територијалну одбрану Вргин Мост као безбедњак, а у време када се збио критични догађај, марта месеца 1992. године, обављао је дужност помоћника команданта Другог батаљона 19. бригаде територијалне одбране тадашње Републике Српске Крајине, задужен за безбедност. Командант Другог батаљона био је Драган Паић, а седиште команде у једној школи у месту Ласиња, где је и он био смештен. Поред њега, безбедњаци у батаљону су били Станко Чича и Саво Цревар, који су били старији од њега и заједно су спавали у истој соби у школи у Ласињи. Њихова овлашћења су била да прате шта се дешава на терену, уколико постоје неки недостаци, да се војници не одазивају обавезама, недостаје муниције, одеће и слично.

Место Бански Ковачевац¹ било је под контролом српских снага у зони одговорности Другог батаљона и ту су се смењивале повремено две чете и то чета из Славског Поља, чији је командир био Јово Малобабић и брњевачка чета, чији је командир био сада покојни Симо Гвојић. Критичног дана, када се збио предметни догађај, добио је усмену наредбу од команданта батаљона Драгана Паића да оде у Бански Ковачевац и пренесе командиру чете Јови Малобабићу да се повећа степен борбене готовости, јер се те ноћи очекивао напад хрватских снага, а такође да се прикупе преостали цивили хрватске националности у селу и превезу на безбеднију територију. Иако је претходно командант Драган Паић ову наредбу саопштио командиру чете Јови Малобабићу телефоном, с обзиром да је то вече била прилика да се обави премештај цивила, он је

¹ Удаљено око шест километара од Ласиње

ишао тамо да види шта су одрадили, мада сам премештај цивила није био у његовој надлежности. Он није имао овлашћење да прикупи цивиле, већ само задатак да од више команде пренесе нижој. Пре одласка у Бански Ковачевац, отишао је да се окупа својој кући у Вргин Мост, удаљен око деветнаест километара од Банског Ковачевца и тамо је у гостиони «Бистра» сусрео оптуженог Радета Вранешевића, који је био војник четврте чете, такође Другог батаљона, а кога је иначе познавао од раније. У тој гостиони су попили по вињак од 0,3 дл и тада је рекао Радету да иде са њим у Бански Ковачевац, да не би ишао сам по ноћи, а објаснио му је да иде због премештаја цивила и да ће, уколико буде ишао са њим, добити два слободна дана. Раде је пошао са њим, био је у цивилном оделу – кожној јакни, тамно-кафене (чоколадне) боје, која је ноћу изгледала као црна, а код себе је имао ТТ пиштољ. Он је на себи имао СМБ униформу и од оружја пиштољ марке «шкорпион 7,65», с обзиром да му је аутоматска пушка, којом је био задужен, остала у соби у Ласињи где спава. Његовим возилом марке «Југо» отишли су до шуме Абез, где је био резервни положај њихове јединице, а одатле их је возач Ђорђе Самарџија возилом «Опел кадет», маслинасте боје, одвезао до места Пркос, где је возач остао у возилу, а он и Раде су пешице отишли до Банског Ковачевца, који је удаљен око сто метара од Пркоса.

Најпре су свратили у команду вода код командира Милана Џакуле, у једну кућу где су били и други војници и саопштио му да се очекује напад хрватских снага, као и да треба да се обавесте цивили да се скупе на једно место где ће доћи возило да их превезе. Иначе, он и Џакула су претходних дана обављали разговоре са цивилима и они су пристали да се преселе. Џакула је послао два војника – Марка Мамулу и Милета Вучинића да скупљају цивиле. Видео је тада у тој кући Радета Малобабића и Ђуру Чеку, задужене за инжењеријске послове у батаљону. Оптужени Раде Вранешевић је остао ту на лицу места, а он је са командиром вода Миланом Џакулом и командиром одељења, сада покојним Ђуром Кривокућом, пошао асфалтним путем до команде чете, која је била у једној кући удаљеној одатле ваздушном линијом двеста до триста метара. Излазећи из команде вода је рекао: «Задржите те цивиле, немојте нико ништа да предузима, јер ће брзо доћи возило да те људе превезе». На пола пута, Милан Џакула је саопштио да жури, јер има неке договоре са командиром чете, тако да је отишао испред њих, а он и Ђуро Кривокућа су ишли полагаано. Када су стигли до куће у којој је била команда чете, док је преко прозора разговарао са командиром Јованом Малобабићем, који је потврдио да је примио

наредбу, чула се рафална и појединачна пуцњава, управо из правца одакле је он дошао. Тада је било нешто после поноћи. Командир чете Јово Малобабић је прокоментарисао «има пијаних», а он је одмах појурио назад да види шта се десило. На цести је сусрео оптуженог Радета Вранешевића и када га је питао: «Шта је било, каква је то пуцњава?», он му је погнуте главе одговорио: «Цивила нема», те када га је питао: «Како нема, када сам ти рекао да будеш ту док се не вратим и да нико ништа не предузима?», само је одговорио: «Нестали су», а у рукама је имао аутоматску пушку са преклопним кундаком.

Он више није имао разлога да иде и да то проверава, предосећао је шта је урађено, рекао је да то неће бити добро и да ће за то неко одговарати, знао је по инстинкту да је то урађено у близини куће где је била команда вода, али није ишао на лице места, не могавши да објасни због чега.² Наводи да није видео да је оптужени Раде Вранешевић пуцао у цивиле, али је он једини имао пушку код себе, а претпоставља да је узео из возила којим их је довезао Ђорђе Самарџија. Тада је наишао возач Самарџија, сели су у возило и отишли у команду у Ласињи. Успут је Раде само ћутао, а он није инсистирао да сазна шта се десило. Када је отишао код команданта Паића, све му је испричао и рекао да пита Радета Вранешевића који седи у ауту, шта се десило са цивилима, што овај није учинио. Такође је из собе где је било одељење везе, искочио везиста Жарко Ожеговић и саопштио команданту Паићу да цивила нема у Банском Ковачевцу. Исто му је јавио и командир чете Јово Малобабић да не шаље возило за цивиле, а онда је командант Паић викао на њега и на све, те опсовао и њега и Радета. Након тога му је одобрио да оде кући, одмори се и сутрадан се врати. Такође наводи да је ту ноћ, после убиства цивила, пред јутро био напад хрватских снага, у коме је погинуло пуно људи са српске стране.

На једном од главних претреса оптужени мења одбрану и наводи да ту ноћ у Банском Ковачевцу није био командир чете Јово Малобабић, већ га је мењао командир друге чете, сада покојни Симо Гвојић³, те такође мења одбрану у делу где је наводио да је исте ноћи знао да су цивили убијени и то предосећао, мада се није враћао на лице места, па у измењеној одбрани тврди да је тек трећи дан сазнао да су цивили убијени и бачени у бунар, када је јављено из Банског Ковачевца, а да је до тада мислио да су они само нестали, односно да су их пустили да оду кућама. Објашњава да оно што је раније тврдио истражном судији је био лапсус. По сазнању да

² Страна 23 и 24 транскрипта аудио записа са записника из истраге од 04.03.2008. године.

³ Страна 21 транскрипта аудио записа са главног претреса од 07.11.2008. године.

су цивили убијени и бачени у бунар, заједно са командантом батаљона Драганом Паићем, отишао је у Бански Ковачевац и у једном бунару удаљеном десетак метара од команде вода, видео је побацане цивиле, било је набацаних дасака и грања, круна бунара је била срушена неким експлозивом или са више бомби. Снимили су лице места и саставили извештај за вишу команду.

Наредних дана командант Паић му је издао наредбу да организује вађење лешева из бунара и сахрањивање. Он је у вези тога ангажовао бунарџију, сада покојног Адама Самарџију, који је све лешеве повадио из бунара, а такође и сада покојног Радета Мраовића, који је дао опрему за вађење лешева и после преконтролисао, да ли су сви повађени. Возио их је камионом возач Драган Бијелић, а на камиону су били вршлози – сандуци за жито. Наводи да он није присуствовао вађењу лешева из бунара, нити зна где су сахрањени, те да није убијено шест цивила, већ четворо и то: млинар Грга Михалић, његова супруга и још две жене. Упитан одакле то зна, пошто наводи да није био ни када су убијени цивили, нити када су вађени из бунара, нити када су сахрањени, изјављује да он нема непосредно сазнање колико је цивила страдало ту ноћ, али да је то чуо од Марка Мамуле, који је вадио лешеве из бунара. Потврђује да јесте војницима говорио да о овом догађају у вези страдања цивила не причају, јер свако има оружје и глава се може изгубити због тих прича, а да ће доћи време када ће казати ко је шта урадио, те такође потврђује да је припаднике цивилне полиције из Војнића (Милана Рабљеновића) отерао када су дошли да врше увиђај око бунара где су страдали цивили, јер не могу се дизати војници са прве линије да дају изјаве.

На главном претресу од 12.05.2009. године, оптужени наводи да је његов закључак да је цивиле убио оптужени Раде Вранешевић, који је остао после њега на месту где су цивили убијени, имао је пушку код себе, а што је, уосталом и потврдио Марко Мамула у суду у Карловцу. У завршној речи је изјавио да он остаје при својој одбрани, да није убио шест цивила хрватске националности у Банском Ковачевцу и да суд не треба да поверује одбрани оптуженог Радета Вранешевића који га за то терети. Бранилац оптуженог је предложио у завршној речи да га суд ослободи од оптужбе, а уколико нађе да је крив, да цени као олакшавајуће околности неосуђиваност оптуженог, његову животну доб, ратне, политичке и историјске околности на подручју где се догађај одиграо, као и породичну ситуацију оптуженог, [REDACTED]

Оптужени Раде Вранешевић не признаје да је извршио кривично дело за које је тужен, па у своју одбрану наводи да је пре ратних збивања у Републици Хрватској живео у Вргин Мосту, где је имао стан и кућу. Оптженог Панета Булата познаје од детињства, једно време је био полицајац у Вргин Мосту, био је у добрим односима са њим и дружили су се по кафићима. Када су отпочела ратна дејства 1991. године, мобилисан је као припадник територијалне одбране у чемерничку чету, чији је командир био Ђуро Милојевић, а заменик Мирко Вранешевић. У време када се збио критични догађај, марта или априла месеца 1992. године, он је био везиста у чети, седиште команде његове чете је било у Доњој Ласињи и то је била четврта чета у саставу Другог батаљона, чији је командант био Драган Паић звани «Бата», а седиште команде батаљона је било у Ласињи. Његова чета није држала положаје у Банском Ковачевцу. Оптженог Панета Булата је често виђао у команди батаљона у Ласињи, где је свраћао код везиста због шифре за везу.

Критичног дана, у периоду од 20. до 25. марта 1992. године, срео се са Панетом у Ласињи и пошто је требао да иде у Пркос у трговину, ради куповине кафе, Пане се понудио да га возилом «Застава 101», беле боје, одвезе до Пркоса, који је удаљен око четири километра од Ласиње. Отишли су заједно до трговине, тамо попили по једно пиво и тада му је Пане предложио да иду заједно до Банског Ковачевца, који је удаљен од Пркоса око два километра. Пане му је рекао да у Банском Ковачевцу има око петнаест минута посла, а затим ће се вратити у команду батаљона у Ласињу, што је он прихватио. На себи је тада имао СМБ униформу, као и Пане, а од оружја пиштољ марке «тетејац», а Пане «шкорпион», с тим што је у возилу била Панетова аутоматска пушка, а он је своју оставио у одељењу везе у Ласињи.

Када су стигли у Бански Ковачевац, Пане је паркирао возило на једном брдашцету, рекао да ће се брзо вратити и отишао. Он је остао у возилу, а након пет минута, појавила су се два минера – Раде Малобабић и један звани «Пишта», које је знао од раније, па је он тада изашао из возила, стао са њима, пушио цигарету и причао. После неког времена, чули су галаму, па је са минерима кренуо у том правцу, око једне куће, на чијем ћошку су се зауставили, те су у дворишту затекли пет, шест војника, два полицајца у униформи Мартићеве полиције, Панета Булата и пет-шест цивила који су били

испред бунара. Цивили су били старије особе, све жене и само један мушкарац. Тада је видео да је Пане од неког војника узео аутоматску пушку и почео да пуца по цивилима са удаљености од пет, шест метара, док су они били постројени поред бунара. Приметио је да из аутоматске пушке пуца још једно лице у СМБ униформи, коме не зна име, а налазио се са леве стране од Панета удаљен три до пет метара. Сигуран је да је Пане први пуцао рафалном паљбом, видео је да пуца и тај војник, па је тада окренуо главу, а када је поново погледао, видео је да Пане враћа пушку војнику од кога је узео, а потом вади пиштољ «шкорпион», прилази рањеном мушкарцу, који је још давао знаке живота и са један или два пуцња «оверава» га у главу. То се све дешавало око 16-17 часова, а он је догађај посматрао са удаљености око двадесет метара заједно са минерима, па је овом једном Радету Малобабићу рекао: «Овај поби ове цивиле». Након тога је Пане наредио војницима да убијене цивиле баце у бунар, а минерима да донесу експлозив, што су они и учинили. Он се тада због безбедности удаљио од бунара и потом чуо једну до две снажне експлозије од бомбе или мине.

Након овога, са Панетом се вратио у команду у Ласињи, у возилу је само ћутао, а Пане је поносно причао да су му оно што је учинио, наредили из врха. Исте вечери он је овај догађај пријавио свом командир у Ђури Милојевићу, рекавши му да су Пане и ови горе побили пет жена и једног мушкарца, као и заменику командира Мирку Вранешевићу [REDACTED] а касније је о свему томе извештавају команданта батаљона Драгана Паића и његовог заменика Драгана Гвоздића. Није му познато шта је даље у вези тога било, виђао је и после Панета Булата, али о томе нису причали.

На главном претресу оптужени у једном делу мења своју одбрану, па наводи да се са Панетом није срео у Ласињи већ у трговини у Пркосу, те такође да није видео да тај непознати војник пуца, већ тврди да је он «вероватно пуцао», не може да га опише и тврди да је припадао чети Јове Малобабића. Такође тврди да није видео да је Пане узео пушку од неког војника и вратио, већ то претпоставља, пошто није узео своју пушку из аута. У току самог претреса, оптужени је такође мењао одбрану, па је најпре тврдио да је чуо галаму и да су цивили били постројени када је он наишао, а потом је тврдио другачије, а то да је чуо галаму и пуцњаву и да су цивили лежали када је он наишао. Такође у једном тренутку спомиње да је имао пиштољ «тетејац», а у другом «шкорпион».

Негира да је критичном приликом имао кожну јакну на себи. Наводи да је пре ратних збивања радио као конобар у Загребу, а бивша супруга му је радила као конобарица у хотелу «Абез» у Вргин Мосту, те да су у Другом светском рату његове дедове по очевој и мајчиној линији побиле усташе.

Такође наводи да ту ноћ српским снагама на положајима у Банском Ковачевцу није претио никакав напад од стране хрватске војске, нити је за све време рата било када покушан напад на те положаје.

У завршној речи је изјавио да остаје при својој одбрани, да он није учинио никакав злочин, већ је само био сведок истог. Бранилац оптуженог је у завршној речи предложио да га суд ослободи од оптужбе.

У доказном поступку, суд је саслушао сведоке Светозара Бижића, Марка Шкаљца, Станка Вучинића, Ђуру Габрић, Милета Кривокућу, Николу Џакулу, Милета Новаковића, судског вештака, психијатра др Бранка Мандића, због промене члана већа, уз сагласност странака и на основу чл.337. став 2 ЗКП у вези чл.309. став 1 ЗКП-а, прочитао исказе сведока саслушаних на свим претходним претресима и то: Драгана Бјелића, Драгана Паића, Милета Вучинића ██████████ Милета Вучинића ██████████ Марка Мамуле, Јована Малобабића, Радета Малобабића ██████████ ██████████ Радета Малобабића ██████████ Станка Чиче, Ђуре Самарџије, Саве Малобабића, Адама Габрића, Милета Габрића ██████████ ██████████ Милета Габрића ██████████ г.), Милета Малобабића ██████████ Милета Малобабића ██████████ Ђуре Милојевића, Жарка Ожеговића, Милана Џакуле, Драгољуба Габрића, Дмитра Гвозденовића, Станка Соколовића, Николе Малобабића, Милоша Пајића, Петра Шкаљца, Милана Рабљеновића, Душанке Маринчић, Милета Мамуле, Милоша Вучинића, Милорада Мамуле, Ђуре Џакуле, Ненада Вучинића, Милутина Гледића, Ђуре Вукшића, Петра Габрића, оштећеног Алберта Михалића, оштећеног Златка Манце, оштећеног Јандре Лесар, те уз сагласност странака и на основу чл.337. став 1 тачка 1. ЗКП-а, прочитао исказ сведока, сада покојног Радета Мраовића са записника Жупанијског суда у Карловцу, Кио 99/99-14 од 30.11.2000., као и уз сагласност странака, прочитао исказе сведока-оштећених Андрије Ђерек, Анке Манце, са записника Жупанијског суда у Карловцу, Кио 99/99-17 од 13.12.2000. и прочитао писмене доказе и то: посебно извјешће Полицијске управе карловачке, Одјела криминалистичке полиције од 15.10.1999. , посебно извјешће

истог органа од 08. листопада 1999. , извршио увид у скицу ужег места догађаја у Банском Ковачевцу и комплетну скицу места догађаја сачињену од Одјела криминалистичке полиције Полицијске управе карловачке, прочитао службену забелешку Одељења јавне безбедности Сјеничак од 30.03.1992. и од 01.04.1992., записник о увиђају Полицијске управе карловачке од 02.09.1995., службену белешку Полицијске управе карловачке од 05. листопада 1999., посебно извјешће Полицијске управе карловачке од 05.11.1999., извјешће истог органа од 03.06.1996. са прилозима и то: извештајима број 23 и број 32, извршио увид у фотодокументацију Полицијске управе карловачке означену под бројем 545/472/95 од 17.10.1995., увид у «Фотодокументацију очевида Полицијске управе карловачке од 18.10.1999., у фотодокументацију истог органа под бројем 464/346/95 од 02.09.1995., прочитао спискове штаба територијалне одбране Вргин Мост од 02.11.1991., списак старешина и војника, извештаје из казнене евиденције МУП-а Србије, Полицијске управе за град Београд за оптужене Панета Булата и Радета Вранешевића од 19.10.2007., извештај из казнене евиденције Полицијске управе Зрењанин за оптуженог Радета Вранешевића од 14.05.2008., извештај из казнене евиденције Полицијске управе Сомбор за оптуженог Панета Булата од 19.05.2008., извештаје из казнене евиденције за обојицу оптужених Управе за казнено право Министарства правосуђа Републике Хрватске од 03.06.2008. и од 28.05.2008., извршио увид у предмет Општинског суда у Карловцу, Р-1-187/1-8, те решење о проглашењу несталог лица за умрло Општинског суда у Карловцу, Р-1-187/01-17 од 17.03.2004. за Катку Михалић, извештај Министарства одбране Републике Србије – Војнобезбедносне агенције од 26.03.2009., извештај Жупанијског суда у Сиску Истражног одјела од 02. травња 2008., извршио увид у списе Општинског суда у Карловцу, Р-1-144/97 и Р-1-219/08 и прочитао решење Општинског суда у Карловцу, Р-1-144/97-12 од 25.02.1998..

Оцењујући сваки изведени доказ засебно и у међусобној вези јендог доказа са другим и у вези са одбранама оптужених, а по слободном судијском уверењу у смислу чл.18. и чл.352. ЗКП-а, овај суд је нашао:

- да су оптужени у време, на месту и на начин ближе описан у изреци ове пресуде, извршили радње које су тамо описане.

До оваквог закључка суд је дошао после свестране и брижљиве оцене свих изведених доказа, којима је **утврђено следеће чињенично стање:**

У време кад се збио критични догађај, који је предмет оптужбе – марта месеца 1992. године, на ширем подручју Републике Хрватске одвијао се унутрашњи оружани сукоб између самоорганизованих оружаних јединица територијалне одбране тадашње Републике Српске Крајине, с једне стране и самоорганизованих оружаних јединица Збора народне гарде, као и МУП-а Републике Хрватске, с друге стране. Оптужени су припадали српској страни у оружаном сукобу, па је оптужени Пане Булат био помоћник команданта Другог батаљона, задужен за безбедност, стациониран у Ласињи, где је било и седиште команде Другог батаљона, чији је командант био Драган Паић звани «Бата», а оптужени Раде Вранешевић је био војник – везиста четврте чете истог батаљона и седиште команде његове чете је било у Доњој Ласињи.

Место Бански Ковачевац, у коме се збио критични догађај, удаљено је око 6 км од Ласиње, налази се у карловачком округу у Републици Хрватској, у то време је припадало општини Војнић и то место су тада контролисале српске снаге, тако што су се повремено смењивали припадници првог и другог одељења трећег вода пете чете, чији је командир био Јован Малобабић и припадници друге чете, чији је командир био сада покојни Симо Гвојић. Обе чете су биле у саставу другог батаљона. Седиште команде пете чете било је у Новом Селу, а седиште команде трећег вода пете чете било је у засеоку Бућан у Пркосу, удаљеном око пар километара од Банског Ковачевца и командир тог вода је био Милан Џакула. Припадници пете чете су били мештани Славског Поља и када нису били на положају, враћали су се у своје место. Критичне ноћи су у Банском Ковачевцу била два одељења трећег вода пете чете, међусобно удаљена око 500 м и то прво одељење чији је командир био Саво Малобабић и друго одељење чији је командир био сада покојни Ђуро Кривокућа, као и око двадесетак војника припадника ових одељења. У селу је иначе остало само шест старијих људи – цивила хрватске националности, који нису избегли из села, с обзиром да је већина хрватског становништва октобра месеца 1991.

године, напустила село, када су српске снаге преузеле контролу над истим.

Неутврђеног дана у периоду од 19. до 23. марта 1992. године, оптужени Пана Булат и оптужени Раде Вранешевић нашли су се у Вргин Мосту, месту у коме су иначе обојица живели. Били су у гостиони «Бистра», где су конзумирали алкохол. Оптужени Пана Булат је на себи имао СМБ униформу, од оружја аутоматски пиштољ марке «шкорпион», а оптужени Раде Вранешевић је био у кожној јакни тамне боје и имао пиштољ «тетејац». До места Пркос удаљеног око два километра од Банског Ковачевца, одвезао их је возач батаљона Ђуро Самарџија возилом марке «ТАМ-75» жуто-наранџасте боје, а у возилу се налазила једна аутоматска пушка. У Пркосу у једној трговини оптужени су наставили да конзумирају алкохол, након чега их је возач Самарџија одвезао до Банског Ковачевца, где су оптужени најпре свратили до првог одељења трећег вода, чији је командир био Саво Малобабић. Тамо је оптужени Пана Булат организовао скупљање цивила, тако што је од командира и војника овог одељења тражио да се скупе преостали цивили хрватске националности, јер треба са њима да обави разговор. Јавили су се војници Марко Мамула и Миле Вучинић [REDACTED] ради прикупљања цивила, а истом приликом је оптужени Раде Вранешевић у присуству војника Милета Вучинића говорио да се цивили прикупљају ради пребацивања ван зоне борбених дејстава. Зборно место где је требало довести цивиле било је двориште куће, [REDACTED] власништво Златка Михалића. Доведено је шест цивила и то Грга Михалић, [REDACTED] године, [REDACTED] Ката Михалић, [REDACTED] Вероника Крупић, [REDACTED] Мара Лесар, [REDACTED] и Марија Ђерек, [REDACTED] Цивили су скупљени поред једног бунара у дворишту куће, [REDACTED] који се налазио на удаљености око педесетак метара од куће где је било смештено друго одељење трећег вода, чији је командир био сада покојни Ђуро Кривокућа.

Док су скупљани цивили, оптужени су отишли до куће у којој је било друго одељење, па је оптужени Пана Булат рекао командиру Кривокући да нико од војника не излази из куће и да напољу буду само стражари, те када му је саопштио због чега то тражи, отпочела је свађа између

њега и Ђуре Кривокуће. Потом су се оптужени вратили код бунара где су цивили већ били скупљени и тада су након краће галаме и постројавања, са удаљености од пет до шест метара, осули рафалну паљбу по цивилима и то оптужени Булат је пуцао из аутоматског пиштоља марке «шкорпион», а оптужени Вранешевић из аутоматске пушке, коју је узео из возила, којим их је довезао возач Самарџија. Цивили су попадали по земљи, а када је један од рањених цивила – Грга Михалић још показивао знаке живота, оптужени Булат му је пришао и «оверио га», пуцајући му из пиштоља у главу, појединачним пуцњевима. Све се то дешавало око поноћи, догађај је неко време посматрао војник Марко Мамула, који је скупљао цивиле, а потом се удаљио.

С обзиром да је цивилима речено да их воде из Банског Ковачевца ради исељења, са собом су понели сав новац који имају, па су им оптужени купили новац. Након пуцњаве из одељења Ђуре Кривокуће изашла су два војника инжењеријског одељења Другог батаљона – Ђуро Чеко и Раде Малобабић [REDACTED] који су се те ноћи затекли у Ђурином одељењу са задатком да минирају једну кућу. Пошли су одмах у правцу куће одакле се чула пуцњава и тада су видели оптужене Булата и Вранешевића поред наслаганих лешева крај бунара, са оружјем којим су претходно пуцали. Оптужени Булат је у рукама премештао неке папире и новац, код себе је имао аутоматски пиштољ марке «шкорпион», а оптужени Вранешевић је у рукама имао аутоматску пушку. Оптужени Булат их је звао да дођу да помогну да се лешеви баце у бунар, а пошто су они то одбили да учине, послао је оптуженог Вранешевића да иде по Марка Мамулу. Оптужени Вранешевић је отишао по војника Мамулу и успут му причао да је убио цивиле, јер су њему усташе у Другом светском рату поубијале фамилију. Када су оптужени уз помоћ Мамуле побацали лешеве у бунар, тада је оптужени Булат тражио од минера да баце неку експлозивну нараву у исти, што је и учињено. Минери Ђуро Чеко и Раде Малобабић су исте ноћи минирали једну кућу у Банском Ковачевцу, по задатку који су добили од команданта батаљона Драгана Паића. Исте ноћи када су се минери вратили у команду у Ласињи, где су били смештени, у собу су им дошли обојица оптужених, а обратио им се оптужени Булат са претњом да о догађају у Банском Ковачевцу никоме не причају. Иначе, обојица оптужених су

те ноћи били под видним утицајем алкохола, што су приметили војници који су са њима били у контакту.

Те исте ноћи команда Другог батаљона, команда чете и вода су били обавештени шта се десило у Банском Ковачевцу, па је помоћник команданта за безбедност Станко Чича око 3-4 часа ујутру ишао на лице места, видео трагове крви и делове људског тела око бунара, те је тада и наредних дана обављао разговор са војницима из оба одељења. У току дана у Бански Ковачевац су дошли командант батаљона Драган Паић, звани «Бата» и оптужени Пане Булат, командир чете Јован Малобабић и командир вода Милан Џакула, сви су били на лицу места код бунара, где су цивили побацани. Оптужени Булат је војницима рекао да се бунар затрпа и да нико ништа није видео, а у присуству командира првог одељења Саве Малобабића и команданта батаљона Драгана Паића, претећим тоном је рекао: «Људи, припазите на своје језике, имате жене и децу».

Наредних дана су команда Другог батаљона и оптужени Булат предузели све мере, у циљу прикривања овог злочина, с обзиром да су полицајци из одељења Јавне безбедности Сјеничак са командиром Миланом Рабљеновићем обавештени о догађају и када су изашли на лице места код бунара, опт. Булат их је отерао. Опт. Пане Булат и командант батаљона Драган Паић тражили су од минера Радета Малобабића и Ђуре Чеко да се бунар минира, што је наредних дана и учинио минер Ђуро Чеко.

Адам Самарџија и Раде Мраовић, који су обојица сада покојни, ангажовани су од стране Панета Булата да поваде лешеве из бунара, што су они и учинили, а на лице места их је возио возач батаљона Драган Бијелић, по наредби команданта батаљона Драгана Паића. Радету Мраовићу је због овог ангажмана, с обзиром да је био и војник у Другом батаљону, оптужени Булат исплатио још једну војничку плату. Оптужени Пане Булат је био присутан када су лешеве вађени из бунара, тражио њихово спаљивање, те су лешеве стављани у дрвене сандуке за жито, такозване «вршлоге» и одвежени до шуме «Густо Церје» у Пркосу, где су после извесног времена спаљени, а једно тело је спаљено у сјенику у истом дворишту где су лишени живота. Један сандук са лешевима је у шуми «Густо Церје» видео Светозар Бижић, а када је после неколико дана поново био на истом месту, уочио је само трагове згаришта.

Напред наведено чињенично стање утврђено је делом из казивања оптужених, из прочитаних писмених доказа, као и делом из исказа следећих сведока:

Из исказа сведока **Радета Малобабића** [REDACTED] утврђено је да су он и Ђуро Чеко, у марту месецу 1992. године били припадници инжењеријског одељења Другог батаљона при команди у Ласињи. Критичне ноћи били су у Банском Ковачевцу, по задатку команданта батаљона Драгана Паића, да минирају једну кућу и затекли су се у одељењу командира Ђуре Кривокуће. Око 23 часа зачуо је пуцњаву и то два дужа рафала јачег интензитета и седам до осам појединачних пуцњева, слабијег интензитета, након чега је у кућу ушао Кривокућа Ђуро и рекао: «Готово је, побише их». Након пет до десет минута, Ђуро Чеко и он излазе из куће, одлазе до места одакле се чула пуцњава – двориште суседне куће, која је удаљена око педесетак метара одатле, тада виде око шест до седам лешева, цивила, старијих особа, а поред њих безбедњака из батаљона Панета Булата, кога је од раније добро познавао, био је у униформи и имао је пиштољ марке «шкорпион», а у рукама премештао неке папире и новац. Поред њега је био непознати човек у цивилу, са аутоматском пушком у рукама, за кога је касније чуо да се зове Раде Вранешевић и да му је жена радила као куварица или конобарица у хотелу «Абез» у Гвозду (Вргин Мосту). Пане је био под утицајем алкохола, тражио је да им помогну да се лешеви побацају у бунар, што су они одбили, па су се одатле удаљили и отишли у правцу куће на брду, коју су те ноћи минирали, а на путу су видели возача Ђоку Самарцију и један наранџасти «тамић», као што је имала «Цестоградња». Након овога, отишао је код команданта Драгана Паића у Ласињу и питао га, зашто се то догодило и зашто су цивили побијени, ко је то наредио, а исто га је питао и када је био у Банском Ковачевцу телефоном, међутим, он му ништа није одговорио, већ само да гледа своја посла и да иде спавати. Када су он и Ђуро Чеко отишли у собу, након неког времена у собу су им дошли Пане Булат и Раде Вранешевић и Пане је претио да о догађају ништа не причају, јер ће у противном бити предузете неке мере против њих. Чуо је након пар дана да је бунар минирао, а оптуженог Радета Вранешевића је после често виђао у команди у Ласињи. Сведок је негирао да је те ноћи требало цивиле у Банском Ковачевцу исељавати, као и да је предстојао напад хрватске војске, а такође је негирао да је целокупан догађај – убиство цивила, посматрао заједно са оптуженим Радетом Вранешевићем. Своје

наводе је категорично потврдио приликом суочења са оптуженима, а у судници је препознао обојицу оптужених.

Исказ овог сведока суд је прихватио, јер се уклапа у једну логичну целину са осталим изведеним доказима, своје наводе је категорично потврдио приликом суочења са обојицом оптужених, а осим тога, сведок није имао ниједног разлога да неосновано терети оптужене, чије су присуство критичне ноћи у Банском Ковачевцу потврдила обојица оптужених.

Из исказа сведока **Марка Мамуле**, утврђено је да је критичне ноћи био у Банском Ковачевцу, као припадник одељења командира Саве Малобабића, налазио се у кући где је било смештено његово одељење и да су у вечерњим часовима дошли оптужени Пане и још један непознати, црномањаста, попуњен човек, нижег раста, за кога је касније чуо да се зове Раде Вранешевић и да је радио у Загребу. Пане је нешто галамио на њега, а потом су отишли, те је после неког времена око 23,30 часова, чуо три појединачна пуцња (у суду у Карловцу је помињао да је чуо рафалну пуцњаву). Нешто после сат времена по поноћи, тај непознати човек је дошао по њега и повео га у правцу њиховог Другог одељења, био је при пићу, код себе је имао аутомат или «шкорпион», а успут је галамио и причао да су све побили, јер су и њему усташе за време прошлог рата побиле фамилију.⁴ У дворишту пред једном кућом видео је оптуженог Булата, крај њега наслагане људске лешеве, недалеко од бунара, те му је Пане тада рекао: «Овај те је довео да помогнеш бабе бацити у бунар, погледај мало, можда имају неку маркицу». Те ноћи није видео командира чете Јована Малобабића, нити командира вода Милана Џакулу и нико није причао о нападу хрватске војске, нити о повећању степена борбене готовости. Видео је касније на цести возача из батаљона Ђоку Самарцију покрај једног жутог камиончића «Цестоградње» Карловци, као и безбедњака Станка Чичу.

При суочењу са оптуженим Булатом, сведок је изјавио: «Убио си их, признај, не можеш се извући ... имао си «шкорпион», са њим си их побио ... убили сте бабе из користољубља», а оптужени Булат му је узвратио: «Ти си довео Гргу Михалића и његову жену».

За оптуженог Радета Вранешевића је рекао да верује да је то тај непознати човек, који га је водио да баца лешеве у бунар, за кога је чуо од присутних војника да се зове Раде Вранешевић и да је

⁴ Записник о саслушању сведока Марка Мамуле пред Жупанијским судом у Карловцу 07.08.2002. године, записник о главном претресу овог суда од 26.11.2008. године (страна 42).

радио у Загребу, те да га не би могао препознати, с обзиром на временски протек и да га је само једном видео по мраку.

Исказ овог сведока суд је прихватио, осим у делу где наводи да он није скупљао цивиле, јер је то утврђено на основу исказа оптуженог Панета Булата и свих других сведока – командира и војника првог одељења (Саве Малобабића, Адама Габрића, Дмитра Гвозденовића и Радета Малобабића ██████████). Суд такође није прихватио измењене наводе сведока да му оптужени Раде Вранешевић није објашњавао да је убио цивиле јер су и њему усташе поубијале фамилију, с обзиром да је сведок то изјавио пред Жупанијским судом у Карловцу 07.08.2002. године, а потом то исто нехотице је потврдио на главном претресу 26.11.2008. године пред овим судом (стр. 42 транскрипта), изјављујући да му је тај непознати рекао да су све побили, јер су и њему усташе поубијале фамилију у прошлом рату, а што је, уосталом, и сам оптужени Раде Вранешевић потврдио, наводећи да су му усташе убиле дедове и по мајчиној и по очевој линији.

Осим тога, из посредних сазнања сведока Милета Габрића (заменика командира пете чете), као и на основу суочења сведока Мамуле и оптуженог Булата, несумњиво се утврђује да је сведок Марко Мамула био очевидац критичног догађаја, мада то у свом исказу није хтео да изнесе, али се кроз суочење са оптуженим Булатом и на основу напред наведених речи које је тада изговорио, јасно закључује да је посматрао догађај.

Из исказа сведока **Саве Малобабића**, утврђено је да је он био командир Првог одељења трећег вода пете чете, те да је критичне ноћи његово одељење било на положају у Банском Ковачевцу, а око 22-23 часа дошао је безбедњак Пане Булат и један непознати у црној кожној јакни, црнопут, стар окок 45 година, за кога је касније чуо да се зове Раде Вранешевић. Тражили су да се скупе цивили и Пане је рекао да са цивилима треба одржати састанак, па су се јавили војници Марко Мамула и Миле Вучинић ██████████ те отишли да скупљају цивиле, а Пане је рекао да треба да се скупе на петсто метара одатле у дворишту једне куће која се налази у близини Другог одељења, чији је командир Ђуро Кривокућа. После сат времена од њиховог одласка, звао га је телефоном командир Другог одељења Ђуро Кривокућа и успаничено рекао: «Ено, оне будале ће побити цивили», а недуго после тога, чула се рафална пуцњава, па се опет Кривокућа јавио телефоном и рекао му: «Побише људе». У разговору са војницима, како онима

који су били на стражи, тако и другима, сазнао је да су цивили убили оптужени Пана Булат и оптужени Раде Вранешевић, а Ђуро Кривокућа је стално говорио да он није излазио из куће, па је вероватно и он од војника то сазнао. Такође се причало да су цивили побацани у бунар у том дворишту где су убијени, а после извесног времена, они су нестали из бунара. Сутрадан, након овог догађаја, код њега у одељење долазили су и оптужени Пана и командант батаљона Драган Паић, био је ту и безбедњак Станко Чича, па је Пана у присуству војника упутио претњу: «Људи, припазите на своје језике, имате жене и децу». Сведок такође негира тврдње оптуженог Булата да су те ноћи у његовом одељењу били Милан Џакула и Јован Малобабић, као и да је Пана долазио са Ђуром Кривокућом у његово одељење, а такође наводи да оптужени Булат није спомињао никакво исељавање цивила, нити је тражено повећање степена борбене готовости, нити се очекивао било какав напад хрватске војске те ноћи. Категорично је остао при својим наводима и приликом суочења са оптуженим Панетом Булатом.

Из исказа сведока **Петра Шкаљца**, утврђено је да је он био војник у одељењу Ђуре Кривокуће и да је критичне ноћи био у Банском Ковачевцу, да је долазио безбедњак из батаљона Пана Булат са једним непознатим човеком, за кога је касније чуо да се зове Раде Вранешевић. Пана је рекао да буду напољу само стражари, те се нешто свађао са командиром одељења Ђуром, а био је наоружан «шкорпионом». После неког времена чула се рафална пуцњава из аутомата, утрчао је стражар њиховог одељења Миле Малобабић и рекао да је Пана побио бабе и да му је тражио пушку, а да му он није хтео дати. Следећег јутра, командир Ђуро Кривокућа је такође спомињао да је Пана побио бабе, те је чуо да је Пана био доста пијан, да је убијено пет до шест особа, а касније је из причања војника чуо да су Пана и Раде Вранешевић убили те старце, с тим што је Панета знао из виђења, а Радета Вранешевића уопште није познавао, већ је само чуо за њега. Навео је, такође да те ноћи када је био у њиховом одељењу, Пана Булат није спомињао никакав напад, нити повећање степена борбене готовости, а да су убијени цивили били старије особе и нису представљали никакву опасност за војску.

Из исказа сведока **Станка Чиче** утврђено је да је он био помоћник команданта задужен за безбедност у Другом батаљону, да је критичног дана у вечерњим часовима у видно алкохолисаном стању Пана Булат био у соби где су они спавали у Ласињи и да је

тражио од њега и Саве Цревара пушку, али да му они нису хтели дати, као ни неки војници од којих је такође тражио. Поне је на себи имао униформу и пиштољ «шкорпион». Исте те ноћи добио је дојаву преко везе да се у селу Бански Ковачевац нешто догодило, о чему га је обавестио заменик команданта батаљона Станко Соколовић, па је он око три - четири сата ујутру отишао до Банског Ковачевца и тамо сазнао да је убијено пет жена и један мушкарац, старије особе хрватске националности, а потом бачене у оближњи бунар. Војници из тог одељења, које је било смештено у близини бунара, су били љути и нису хтели да разговарају, говорећи да они знају ко је то учинио, те да су и они могли погинути, а такође су му рекли да никоме неће рећи шта се догодило, јер су забринути да се случајно тако нешто не догоди и њиховим породицама. Обишао је место где се догодило убиство и видео на грлу бунара трагове крви, а на слами између бунара и шупе такође се налазила крв, те је видео и део људског стопала, с тим што тада круна бунара није била срушена. Обавестио је о овоме телефоном команданта батаљона Драгана Паића. Након дан, два, разговарао је са војницима који су те ноћи били на положајима и сазнао да је старце поубијао Поне Булат, па су у првом наврату помињали само њега, а након осам до десет дана, говорили су да су цивиле убили Поне Булат и Раде Вранешевић. Ову информацију је чуо у више наврата и из различитих извора. Такође је сазнао да је после неког времена бунар минирао Ђуро Чеко, минер из батаљона. Није му познато да је те ноћи било ко спомињао исељавање цивила, нити су ти људи представљали некакву опасност за војску. Такође негира да се те ноћи очекивао напад хрватске војске, те му је непознато да је требало повећавати степен борбене готовости, а када је он био на лицу места, командир пете чете коме су припадала ова два одељења, Јован Малобабић није био ту. Чуо је, такође да су лешеве из бунара вађени и негде превезени, како би се све то прикрило, а да су лешеве вадиле Раде Мраовић и неки Самарџија.

Из исказа **сведока Душанке Маринчић** утврђено је да је била у саставу команде Другог батаљона у Ласињи као референт за санитет, а да је о критичном догађају сазнала тако што је једнога дана Станко Чича дошао са терена, псовао је, отишао је у команду, а потом од ње тражио да откуца неки извештај, говорио је доста погрдних речи, спомињући «луђаци, идиоти, побили су цивиле», спомињао је Панета Булата и Радета коме не зна презиме, али зна да је из чемерничке чете, а потом је она саставила писмени

извештај по његовом диктату, у коме су се спомињали Пане и Раде, као и да су ти цивили бачени у бунар.

Из исказа сведока **Радета Малобабића** [REDACTED] утврђено је да је он те ноћи био стражар у одељењу Ђуре Кривокуће у Банском Ковачевцу, а да се критични догађај десио на удаљености од око педесетак метара од места где је он стражарио. Најпре је чуо да њихови војници скупљају цивиле, те да вичу некој жени из оближње куће да изађе, лупају јој на врата и траже да их отвори, а после извесног времена, чуо је рафалну паљбу, која је трајала неколико секунди, женски врисак, а након тога више појединачних пуцњева из пиштоља. Пошто му се завршавала стража, он је ушао у кућу где је било смештено његово одељење и током те ноћи је сазнао да је побијено шест цивила хрватске националности који су остали у селу и то три цивила, један мушкарац и две жене, који су били на подручју његовог одељења и још три жене које су биле на подручју одељења командира Саве Малобабића. Такође је чуо да су припадници тог Савиног одељења Марко Мамула и Миле Вучинић [REDACTED] прикупљали цивиле, те да је долазио безбедњак Пане Булат и још неки цивил са њим, али не зна ко их је поубијао. У току ноћи је још чуо једну или две експлозије, а сутрадан сазнао да је кућа на брду срушена, те да су побијени цивили бачени у бунар, а око бунара је видео једну руку на тераси, трагове крви и комадиће меса. Сутрадан је долазио Пане Булат и тражио да се бунар затрпа, а међу војском ширио причу да нико ништа није видео. Касније је сазнао да су та тела старијих људи који су побацани у бунар, вађена из истог и да је то најпре чинио неки Самарџија, а потом је довођен још неки човек да вади тела, те је једно тело спаљено и изгорело у сенику у том истом дворишту где су побијени. Те ноћи када се збио критични догађај, командир њиховог вода, Милан Џакула није био ту.

Из исказа сведока **Милета Малобабића** [REDACTED] [REDACTED] утврђено је да је он те ноћи заједно са Радетом Малобабићем [REDACTED] [REDACTED] био на стражи испред куће у којој је било одељење командира Ђуре Кривокуће, да је у току ноћи чуо мушки глас који је викао: «Стани ту, стани ту», то се дешавало недалеко од места где су они стражарили, али пошто је био мрак, није могао ништа да види, чуо је потом неку пуцњаву – кратке рафале, три или четири, а после када се вратио у кућу у којој је било његово одељење, чуо је да су пет жена и један старац побијени или четири жене и један старац, није сигуран, сви ти људи су били имућни, јер је то био

врло богат крај, те су сви они настрадали. Оне који су их убили није видео, чуо је само женски јаук и пуцњаву, више рафалну, не сећа се да ли је било појединачне пуцњаве. Чуо је да је те ноћи долазио Пане Булат, а командир вода Милан Цакула те ноћи није био ту. Такође је сазнао да су цивили бачени у бунар и наредних дана је неко долазио и наредио да се они ваде из бунара, што је и учињено.

Сведок је негирао да је Пане Булат њему прилазио и тражио пушку, па у том делу његов исказ није прихваћен, јер је из исказа сведока Петра Шкаљца утврђено да се то десило, при чему сведок Шкаљац није имао ниједног разлога да то спомиње да се то није десило, а сведок Миле Малобабић који је био непосредно у близини где се догађај одиграо, неуверљиво је тврдио да он нема никаквих сазнања, ни посредних ни непосредних ко је починио тај злочин, што је потпуно нелогично, имајући у виду место где се налазио критичне ноћи, те околност да је један већи број сведока помињао да има посредна сазнања и да је се управо причало и те ноћи и наредних дана ко је убио цивиле.

Из исказа сведока **Милета Вучинића** [REDACTED] утврђено је да је он био припадник одељења чији је командир био Сава Малобабић и да је критичне ноћи било једно непознато лице у црној кожној јакни у њиховом одељењу и рекло да се врши евакуација цивила из зоне борбених дејстава, да треба водити цивиле у Хрватску преко Уједињених нација, а такође су улазили и излазили неки официри. Одмах с вечери цивили су били скупљени, а након извесног времена, чула се најпре пуцњава, а касније експлозија. У току ноћи је чуо да су цивили побијени, а командир његове чете Јован Малобабић, као и командир вода Милан Цакула, те ноћи нису били ту.

Исказ овог сведока суд је прихватио, осим у делу где наводи да он није скупљао цивиле, с обзиром да је то несумњиво утврђено из исказа његовог командира сведока Саве Малобабића, те исказа сведока Адама Габрића, Дмитра Гвозденовића и Радета Малобабића [REDACTED]

Из исказа сведока **Адама Габрића**, утврђено је да је он био војник у одељењу Саве Малобабића, да је критичне ноћи био на стражи, да је долазио безбедњак Пане Булат и један човек у црној кожној јакни, за кога је касније чуо да се зове Раде Вранешевић. Пане је питао, ко зна где су куће старца, јавили су се њихови војници Миле Вучинић [REDACTED] и Марко Мамула и отишли су са њима. Око поноћи се чула пуцњава – рафална и појединачна,

а ујутру су сазнали да су цивили побијени. Те ноћи се није спремао никакав напад од стране хрватске војске, а командир вода Милан Џакула и командир Другог одељења Ђуро Кривокућа нису уопште долазили у њихово одељење те ноћи, нити је било речи о скупљању цивила ради иселјења и да ће доћи возило по њих.

Из исказа сведока **Петра Габрића**, утврђено је да је он био војник у одељењу Ђуре Кривокуће и да га је критичне ноћи пробудио стражар Миле Малобабић, који је утрчао у кућу где су били смештени и рекао да су покупили цивили и да се нешто догађа, а недуго после тога чула су се три рафала и појединачна пуцњава, командир Кривокућа Ђуро је тада био за телефоном. Те ноћи је сазнао да је побијено пет - шест цивила хрватске националности и да су бачени у бунар, а причало се да су видели Булата тамо. У току ноћи се такође чула експлозија и сазнао је да су цивили купили људи из Савиног одељења.

Из исказа сведока **Драгана Бјелића**, возача у Другом батаљону, утврђено је да је његов командант батаљона Драган Паић галамио на оптуженог Панета Булата зато што су побили цивили и бацили у бунар, затим је њему наредио да иде да вози Радета Мраовића који је требало да та тела повади из бунара. Чуо је и од Паића и војска је причала да је Пане побио цивили. Сазнао је да су након бацања тела цивила у бунар, пустили канту и тенковску мину.

Из исказа сведока **Милана Џакуле**, командира трећег вода пете чете, утврђено је да он те ноћи када се збио критични догађај није био у Банском Ковачевцу, јер се седиште његове команде налази у засеоку Бућан у селу Пркос, а да је тек сутрадан дошао у Бански Ковачевац и чуо да су побијени цивили, потом бачени у бунар у близини одељења Ђуре Кривокуће и да је ту ноћ био безбедњак из батаљона Пане Булат са још две особе. Био је на месту догађаја код тог бунара и видео комад ноге, те чуо да су након бацања тела у бунар, у исти бацили неку бомбу или мину. Објашњава да су истом приликом били присутни командир чете Јово Малобабић, безбедњак Станко Чича и командант батаљона Бато Паић, па је неко од њих наредио да се бунар затрпа. Наредних дана био је присутан у два наврата вађењу лешева из бунара, који су одвежени камионом, а оба пута је био присутан и Пане Булат. Чуо је да су цивили убили Пане Булат и Раде Вранешевић, а то су причали војници који су те ноћи били на положају. Негирао је наводе Панета

Булата да је он критичне ноћи био у Банском Ковачевцу, да је наложио скупљање цивила, те да се заједно са њим и Кривокућа Буром кретао од једног до другог одељења, а такође је негирао да је било када њиховог командира чете Јову Малобабића мењао Симо Гвојић, командир друге чете, јер за то није било потребе, с обзиром да је у случају заузетости Јована Малобабића, њега мењао његов заменик Миле Габрић. Сведок је такође објаснио да се командно место командира чете Јована Малобабића и не налази у Банском Ковачевцу, већ у Новом Селу.

Из исказа сведока **Милета Габрића** [REDACTED]

[REDACTED] утврђено је да је овај сведок у критичном периоду био заменик командира пете чете Јована Малобабића, да када се збио критични догађај, није био на положају, већ на боловању у Славском Пољу где живи, међутим да је већ сутрадан чуо о догађају, а то да је убијено шест до седам цивила хрватске националности, најпре је чуо од Буре Кривокуће да је те старије људе убио Пане Булат, а после је сазнао да је у убиству цивила учествовао и оптужени Раде Вранешевић, за кога су причали да је том приликом имао кожну јакну. Такође му је познато да је о догађају одмах обавештен командант батаљона Драган Паић, те да се о догађају одмах чуло, то је била јавна тајна, препричавали су војници који су се са положаја у Банском Ковачевцу враћали својим кућама у Славско Поље након смене њихових одељења, те је сазнао и да је очевидац догађаја био војник Марко Мамула.

Из исказа сведока **Јована Малобабића**, командира пете чете, утврђено је да се седиште команде његове чете налази у Новом Селу, тако да он критичне ноћи није био присутан у Банском Ковачевцу, нити договарао пресељење цивила, јер је то у надлежности општине Војнић и у вези тога није добио никаква наређења из команде батаљона. Наводи да га никада није мењао командир друге чете Симо Гвојић, с обзиром да он има свог заменика Милета Габрића. Негирао је наводе Панета Булата да је телефоном добио наредбу од Драгана Паића, команданта батаљона, да се ту ноћ цивили селе, јер овај то никада не би ни наредио, с обзиром да то није било у њиховој надлежности, већ у надлежности цивилне заштите општине Војнић.

Из исказа сведока **Драгана Паића**, команданта Другог батаљона, утврђено је да је на подручју Банског Ковачевца остало шест цивила хрватске националности, да он није наложио

оптуженон Панету Булату премештање цивила ради њиховог исељења, да је општина Војнић контактирала са њима и они нису хтели да се иселе, а да исељење цивила иначе није у надлежности Панета Булата, већ је за цивиле надлежна референт санитета Душанка Маринчић. Такође је навео да се преко оптуженог Панета Булата не преносе наређења командирима чета, да су телефонске везе сасвим нормално радиле и да је био преко њих у контакту са командирима чета.

Исказе сведока Драгана Паића и Јована Малобабића, да они нису били упознати о критичном догађају, већ да су само чули да су цивили нестали, суд није прихватио, јер су такви њихови искази у контрадикторности са свим осталим изведеним доказима. Осим тога, ниједан од ових сведока није имао логично објашњење зашто су већ сутрадан након критичног догађаја, били присутни код тог бунара где се збио критични догађај, па је закључак суда да су сведоци овакве исказе дали сматрајући да су одговорни што су прикривали овај злочин према цивилима о коме су евидентно имали сазнања, а сведок Драган Паић чак својим наредбама учествовао и у премештању тела цивила, која више никада нису пронађена.

Из исказа сведока **Милана Рабљеновића**, те читањем писмених доказа – **службене забелешке Одељења јавне безбедности Сјеничак од 30.03.1992. године и 01.04.1992. године**, утврђено је да је овај сведок радио као командир полиције у ОЈБ Сјеничак и да је по сазнању да су цивили убијени, излазио на лице места у Бански Ковачевац, да је том приликом дошао до сазнања да је убијено пет жена и један мушкарац и то Грга Михалић, Бара Михалић, Ката Михалић, Вероника Крупић, Мара Лесар и Мара Ђерек, да су они њих имали пописане, а када су обишли њихове куће тамо их нису затекли, те су по сазнању да су њихова тела бачена у један бунар, приступили прегледу околних бунара и у дворишту једне куће насупрот куће Грге Михалића, а у непосредној близини куће Кате Михалић, пронашли су делимично зарушен бунар, око кога су били разбацани делови одеће, а у бунару су тада видели један мушки леш и то делове леђа и ногу, док се други лешеве нису могли приметити, а следећи пут када су поново изашли на лице места, приметили су да је бунар затрпан. О овоме су обавестили станицу полиције у Војнићу, али су у сваком даљем раду били спречени, с обзиром да се приликом једног њиховог доласка појавио оптужени Пане Булат са неколико војника

и одатле их отерао, говорећи да нема шта цивилна полиција ту да тражи, а неко од присутних је на њега репетирао пушку.

Из прочитаног исказа сведока, сада покојног **Радета Мраовића**, утврђено је да је он био припадник прве чете у батаљону команданта Дргана Паића и да га је оптужени Пане Булат ангажовао да извуче неке лешеве из бунара у Банском Ковачевцу, што је он и учинио, спустио се у бунар и извукао четири или пет лешева, од којих је само један мушки леш старије особе био цео, а остали су били раскомадани, те су исте ставили у два велика дрвена сандука за жито. Извлачењу лешева је присуствовао и оптужени Булат, којом приликом је рекао да се сандуци са лешевима ставе у сеник и запале. Он не зна шта се касније са њима догодило, али је од Јована Сучевића чуо да је сеник ипак запаљен. Док се спуштао у бунар, било је видљивих оштећења, сличних оштећењима насталих од гелера, као да је у бунару експлодирало више бомби, али није имао утисак да је бунар у правом смислу миниран. Пре њега лешеве су вадиле други војници, од којих је само познавао Адама Самарцију, за кога је накнадно сазнао да је погинуо. Булат му је касније за овај посао платио још једну војничку плату. Касније је из причања других људи чуо да је те старе побио Булат да би им узео новац који су имали.

Из исказа сведока **Светозара Бижића**, утврђено је да је једном приликом током маја месеца 1992. године био у лову у шуми «Густо Церје», која се налази у Пркосу, а удаљена километар и по од Банског Ковачевца и да је том приликом пролазећи кроз шуму видео један већи дрвени сандук. Са њим је тада био Мирко Рокнић, сандук је био закован, па су га отворили и видели делове људских лешева у фази распадања, јако су заударали, тако да сандук поближе нису ни загледали и напустили су одмах то место. Након три дана сазнао је да су у месту Бански Ковачевац убијени цивили хрватске националности и то млинар Грга Михалић, његова жена и још неколико мештана, па је закључио да се ради о њиховим лешевима, с обзиром да на том подручју није чуо за нека друга убиства. Када је после осам дана поново ишао на исто место у шуму, видео је да сандука нема, да се налази само згариште, јер је у међувремену неко сандук са лешевима запалио.

Из исказа сведока **Ђуре Милојевића** утврђено је да је он био командир четврте чете, такозване чемерничке чете од 03.07.1991. године до децембра месеца 1991. године, када је формиран вод

војне полиције са седиштем у Пјешчаници и он је тада постао командир тог вода, тако да марта месеца 1992. године није био командир оптуженом Радету Вранешевићу, нити му је он икада саопштио о било каквом догађају страдања хрватских цивила у Банском Ковачевцу. Наводе овог сведока да је у критичном периоду био командир вода војне полиције са седиштем у Пјешчаници, удаљеној око 35 километара од Банског Ковачевца, потврдили су и сведоци Миле Новаковић, Никола Џакула и Миле Малобабић [REDACTED]

Исказе свих напред означених сведока, у деловима који се наводе, суд је прихватио, јер су међусобно сагласни, укалапају се у једну логичну целину и дају објективну слику догађаја онако како се он одиграо, те потпуно елиминишу одбрану оптужених да они нису извршили радње описане у изреци пресуде. То што су поједини сведоци у први мах чули да је у цивиле пуцао оптужени Булат, не значи да то није чинио и оптужени Вранешевић, већ је резултат чињенице да су оптуженог Булата као «безбедњака» сви војници знали и спомињали његово име, а оптужени Раде Вранешевић је за њих био непознато лице у цивилу, кога су тек касније спомињали, сазнавши његово име и да је радио као конобар у Загребу, а његова жена у хотелу «Абез» у Гвозду (Вргин Мосту), што потврђује и сам оптужени Вранешевић.

Суд је имао у виду да су поједини сведоци више пута давали исказе (пред судом у Карловцу, судом у Сиску, у овом суду на главном претресу) и да су се о неким детаљима догађаја различито изјашњавали, па су прихваћени они њихови искази који су у сагласности са осталим изведеним доказима, при чему је узето у обзир да је од догађаја прошло осамнаест година и да се не могу памтити сви детаљи истог, с обзиром на овако дуг временски протек, те да је најверодостојније сећање сведока било приликом давања првог исказа у суду у Карловцу. Сведок Марко Мамула је у суду у Сиску изјавио да му о догађају ништа није познато, а на претресу је објаснио да је то учинио јер живи у Хрватској, те да је забринут за своју сигурност, као и да је истинито оно што је први пут изјавио у суду у Карловцу.

Увидом у **фотодокументацију МУП РХ Полицијске управе карловачке бр. 545/472/95 од 17.10.1995. и фотодокументацију очевида од 18.10.1999.**, утврђено је да је током 1995. и 1996. г. од стране полицијске управе карловачке

извршено обележавање, чишћење и преглед бунара у дворишту испред куће к.бр.8 Златка Михалића у Банском Ковачевцу, те је констатовано да је круна бунара (надземни део) срушена подметањем експлозивне направе, а у самом бунару су пронађени трагови одеће (чарапе и тканине), трагови косе на тканини, као и предмети који су очигледо били намењени вађењу лешева из бунара (дрвене мердевине и металне виле).

Оптужени Пане Булат признаје да је критичне ноћи, када су убијени цивили, био у Банском Ковачевцу и тражио скупљање истих, али се брани да је тамо био ради преношења наредбе о повећању степена борбене готовости због очекиваног напада хрватске војске и наредбе о исељењу цивила.

Овакву одбрану оптуженог суд није прихватио, јер је у супротности са свим осталим изведеним доказима. Наиме, нико од сведока није потврдио ову одбрану оптуженог, већ напротив, сви су то негирали, почев од команданта батаљона Драгана Паића, командира чете Јована Малобабића, командира вода Милана Џакуле, командира одељења Саве Малобабића, те сведока Радета Малобабића [REDACTED] Марка Мамуле, Петра Шкаљца, Станка Чиче, Адама Габрића. Такође је из исказа сведока Саве Малобабића, Станка Чиче, Радета Малобабића [REDACTED] Милета Малобабића [REDACTED] Милета Вучинића [REDACTED] Адама Габрића, Милана Џакуле и Јована Малобабића утврђено да командир чете Јован Малобабић, коме је оптужени Булат наводно требало, према његовој одбрани, да пренесе наредбу, као и командир вода Милан Џакула, са којим се наводно кретао од једног до другог одељења, уопште те ноћи нису били у Банском Ковачевцу, нити се седиште њихових команди налази ту, већ је седиште команде чете у Новом Селу, а седиште команде вода у Пркосу. Такође су потпуно неистините тврдње оптуженог Булата да је те ноћи извршен напад хрватске војске и да је погинуло доста војника са српске стране, што није потврдио ниједан саслушани сведок.

Према томе, оптужени Пане Булат није имао ниједног разлога да критичне ноћи буде у Банском Ковачевцу, нити има логично објашњење зашто је тамо био и тражио скупљање цивила, нити је у моменту када су цивили постројавани, а потом убијени, био са командиром вода Миланом Џакулом, командиром одељења Ђуром Кривокућом и командиром чете Јованом Малобабићем, као што тврди.

Када је оптужени Булат схватио да његову одбрану нико од сведока не потврђује, исту је променио, те тврдио да је наредбу требао пренети командиру друге чете, сада покојном Сими Гвојићу, који је те ноћи наводно мењао командира пете чете Јована Малобабића и да се са њим видео. Међутим, и та одбрана оптуженог је демантована исказима сведока – Јована Малобабића, који тврди да њега никада није мењао командир друге чете, јер он има свог заменика, а што потврђује и командир вода – сведок Милан Џакула.

Оптужени Булат даље негира да је у моменту када су цивили убијени био на месту извршења кривичног дела – код бунара куће, [REDACTED] и пуцао у цивиле, већ наводи да је чуо пуцњаву, и рафалну и појединачну, док је разговарао са командиром Јованом Малобабићем, а потом мења и тврди са командиром Симом Гвојићем, али се није вратио тамо када је наводно чуо од оптуженог Вранешевића да цивила више нема. Не може да пружи логично објашњење зашто се није вратио на место где су скупљени цивили да види шта се десило, већ мења своју одбрану, тврдећи најпре у истрази да је знао да су убијени, а на главном претресу да је то чуо тек после три дана.

Овакву одбрану оптуженог суд није прихватио, јер је неуверљива, нелогична и срачуната искључиво на избегавање кривичне одговорности, те је у супротности са свим осталим изведеним доказима.

Да је оптужени Пане Булат био на месту извршења кривичног дела код бунара куће, [REDACTED] и пуцао у цивиле, утврђено је из исказа оптуженог Радета Вранешевића, који објашњава да је у цивиле постројене поред бунара, пуцао рафалном паљбом оптужени Булат са удаљености од пет до шест метара, а када су цивили попадали по земљи и један мушкарац још давао знаке живота, оптужени Булат му је пришао и «оверио га», пуцајући му из «шкорпиона» у главу. Потом је наредио да се цивили баце у бунар, а од минера тражио експлозив. Исказ оптуженог Вранешевића у овом делу суд је прихватио (изузев навода да је оптужени Булат пуцао из аутоматске пушке), с обзиром да је у овом делу, а то да је оптужени Булат пуцао у цивиле, исказ оптуженог Вранешевића потврђен осталим изведеним доказима и то наводима сведока Марка Мамуле, за кога је суд закључио да је био очевидац догађаја и који је то несумњиво потврдио при суочењу са оптуженим Булатом, говорећи му у лице: «Убио

си их, признај, не можеш се извући ... имао си «шкорпион» и са њим си их побио ... убили сте бабе из користољубља». И према наводима овог сведока, оптужени Булат је касније тражио да се цивили баце у бунар. Затим је из исказа сведока Радета Малобабића () утврђено да је пет до десет минута након што је чуо рафалну и појединачну пуцњаву, видео код бунара поред наслаганих лешева оптуженог Булата са папирима и новцем у рукама, те «шкорпионом» за појасом и оптуженог Радета Вранешевића са аутоматском пушком у рукама. Оптужени Булат је тада тражио да се цивили побацају у бунар, а бунар минира. Исте ноћи је долазио у собу код овог сведока и претио да се о догађају не прича.

Напред наведено потврђују својим посредним сазнањима и сведоци Станко Чича, Сава Малобабић, Петар Шкаљац, Милан Џакула, Миле Габрић () Драган Бијелић, Душанка Маринчић, Раде Мраовић, јер су они непосредно после догађаја чули да је оптужени Пане Булат учествовао у убиству цивила. Затим то потврђује и његово понашање после извршеног кривичног дела, а то да је исте ноћи претио минерима Радету Малобабићу и Ђури Чеки да о догађају не причају, затим је према наводима командира првог одељења сведока Саве Малобабића упућивао сличне претње војницима у његовом одељењу, говорећи: «Људи, припазите на своје језике, имате жену и децу», а такође је према наводима сведока Радета Малобабића () тражио да се бунар затрпа и ширио причу да нису ништа видели. И касније активности оптуженог Булата, што једним делом он и сам не спори, а то да је ангажовао људе који су вадиле лешеве из бунара, затим да је отерао командира ОЈБ Сјеничак - сведока Милана Рабљеновића када је овај вршио увиђај, те према наводима сведока Радета Мраовића тражио спаљивање лешева, што све заједно несумњиво упућује на закључак да је оптужени извршио радње описане у изреци ове пресуде, тј. да је организовао скупљање цивила, пуцао у њих из аутоматског пиштоља марке «шкорпион», те тако заједно са опт. Врнаешевићем учествовао у њиховом убиству, а потом предузео све мере да се овај злочин прикрије и униште трагови, почев од бацања лешева у бунар до њиховог спаљивања.

Суд такође није прихватио одбрану оптуженог Булата да критичном приликом није убијено шест цивила, већ четворо, с обзиром да је током поступка несумњиво утврђено из исказа сведока Милана Рабљеновића, Радета Малобабића ()

Станка Чиче, Петра Габрића, Милета Малобабића [REDACTED] Милета Вучинића [REDACTED] Радета Малобабића [REDACTED] те казивања оштећених, да је критичном приликом убијено шест старијих људи (један мушкарац и пет жена) и то: Грга Михалић, његова супруга Бара Михалић, Ката Михалић, Вероника Крупич, Мара Лесар и Марија Ђерек, а да су потом њихова тела бачена у бунар у дворишту куће, [REDACTED] [REDACTED] Златка Михалића. Такође је утврђено из исказа сведока Светозара Бижића, Радета Мраовића, Радета Малобабића [REDACTED] и оштећеног Лесар Јандре да су након вађења из бунара, тела у сандуку за жито пребачена у шуму «Густо Церје» и тамо спаљена, а једно тело је спаљено у сенику у истом дворишту где су лишени живота. Спаљивање тела је, према наводима сведока Радета Мраовића, тражио управо оптужени Пане Булат.

Оптужени Раде Вранешевић признаје да је критичном приликом био присутан када су убијени цивили, али се брани да он у томе није учествовао, већ да је само био случајни сведок и посматрао овај догађај са минерима Радетом Малобабићем [REDACTED] [REDACTED] и Ђуром Чеком, те да није имао аутоматску пушку и није био у кожној јакни, већ у униформи, а догађај је одмах пријавио свом командиру Ђури Милојевићу.

Овакву одбрану оптуженог суд није прихватио, јер је срачуната искључиво на избегавање кривичне одговорности и у супротности са изведеним доказима.

Из исказа сведока Радета Малобабића [REDACTED] који је своје наводе категорично потврдио и приликом суочења са оптуженим Радетом Вранешевићем, несумњиво је утврђено да оптужени Вранешевић није са њим посматрао догађај, као што наводи, већ га је овај сведок пет до десет минута након што је чуо два дужа рафала и појединачну пуцњаву, затекао у близини лешева са аутоматском пушком у рукама, што несумњиво упућује на закључак да је оптужени Вранешевић пуцао у цивиле.

Затим из исказа сведока Марка Мамуле утврђено је да је оптужени Вранешевић водио овог сведока да би помогао да се лешеви баце у бунар, при чему је причао да је пуцао у цивиле, јер су и њему усташе у Другом светском рату побиле фамилију. Иако је сведок Мамула ове наводе дате у суду у Карловцу, покушао да негира на претресу од 26.11.2008. године, међутим, износећи исказ, поново је потврдио (страна 42) да је оптужени Вранешевић рекао: «Све смо побиле». Оптужени Вранешевић потврђује да су му у

Другом светском рату од усташа страдали преци по мајчиној и очевој линији.

Из исказа оптуженог Панета Булата утврђено је да је критичном приликом оптужени Раде Вранешевић имао кожно јакну на себи, што потврђују и сведоци Адам Габрић и Саво Малобабић, за које је оптужени Вранешевић тада био непознато лице, али су касније чули како се зове.

Оптужени Вранешевић је био са оптуженим Булатом и у првом одељењу командира Саве Малобабића, што поред исказа сведока Адама Габрића и Саве Малобабића потврђује и сведок Миле Вучинић [REDACTED] наводећи да је то непознато лице у којој јакни рекло да се врши евакуација цивила из зоне борбених дејстава, након чега је уследило скупљање цивила, те је оптужени Вранешевић био са оптуженим Булатом и у другом одељењу командира Ђуре Кривокуће, када је оптужени Булат тражио од командира Кривокуће да нико од војника, сем стражара не буде напољу, а што потврђује у свом исказу сведок Петар Шкаљац.

Да је оптужени Раде Вранешевић имао аутоматску пушку код себе, потврђује у свом казивању и оптужени Пане Булат, затим сведок Марко Мамула који тврди да је оптужени Вранешевић имао аутомат или «шкорпион», те сведок Раде Малобабић [REDACTED] који га је непосредно након пуцања видео са аутоматском пушком у рукама поред лешева, што све заједно, а имајући у виду и исказ сведока Марка Мамуле, да му је оптужени причао да је побио цивиле из освете, те имајући у виду исказе сведока Радета Малобабића [REDACTED] Радета Малобабића [REDACTED] Адама Габрића и Петра Габрића, да су се чули рафални и појединачни пуцњеви, несумњиво упућује на закључак да је критичном приликом пуцао у цивиле, поред оптуженог Панета Булата и оптужени Раде Вранешевић. У прилог томе, иду и посредна сазнања сведока Саве Малобабића, Станка Чиче, Милана Џакуле, Милета Габрића и Петра Шкаљца, који тврде да су чули од војника који су били на положајима те ноћи да су у цивиле пуцали обојица оптужених.

Према томе, несумњиво је утврђено да је оптужени Раде Вранешевић својим радњама учествовао у извршењу кривичног дела, тиме што је заједно са оптуженим Панетом Булатом тражио скупљање цивила (сведок Миле Вучинић [REDACTED] [REDACTED] затим је код себе имао аутоматску пушку и

пуцао у цивиле, што следи као логичан закључак из исказа сведока Радета Малобабића [REDACTED] сведока Марка Мамуле, те посредних сазнања других сведока (Станка Чиче, Саве Малобабића, Петра Шкаљца и Милана Џакуле), а након што су цивили убијени, доводио сведока Марка Мамулу да помогне да се лешеви баце у бунар, те исте ноћи био у Ласињи, у соби код минера Радета Малобабића и Ђуре Чеко, када им је оптужени Булат претио да о догађају не причају.

Осим тога, из исказа сведока Ђуре Милојевића утврђено је да му оптужени Раде Вранешевић никада није пријавио овај догађај, нити је он њему био командир чете у марту месецу 1992. године када се овај догађај збио, чиме је имајући у виду и све напред наведено, отклоњена као неистинита одбрана оптуженог Вранешевића да је он случајни посматрач овог догађаја и да је догађај пријавио још исте ноћи.

Оптужени Раде Вранешевић је такође и мењао своју одбрану, па је најпре тврдио да је видео да поред опт. Булата и неки непознати војник пуца у цивиле, те да је видео када је Пане Булат од неког војника узео, а потом вратио аутоматску пушку, а потом је променио своју одбрану и тврдио да није видео да тај непознати војник пуца, те такође да није видео да је оптужени Булат узео пушку од неког војника и вратио, већ то све претпоставља, што све заједно, а имајући у виду и напред наведене доказе, несумњиво указује да је оптужени Вранешевић спомињући тог неког непознатог војника, управо хтео да избегне своју кривичну одговорност, с обзиром да је тај непознати био управо он. При томе износећи своју одбрану, спомињао је да су ту били некакви припадници Мартићеве полиције, затим пет - шест војника, што је све неистинито, имајући у виду наводе сведока Радета Малобабића [REDACTED] који је одмах пошто је зачуо два дужа рафала и седам - осам појединачних пуцњева, био на месту извршења кривичног дела и код лешева затекао само оптужене Панета Булата и Радета Вранешевића, који су код себе имали оружје, што јасно указује да су управо њих двојица пуцали у цивиле.

Исказе осталих саслушаних сведока суд није посебно образлагао, јер су се углавном изјашњавали да немају никаквих сазнања о догађају, а поједини као Миле Новаковић и Миле Мамула су се изјашњавали да имају посредних сазнања (чули су да су цивили нестали, убили их припадници хрватске војске или неки непознати цивили), која сазнања не само да су нелогична, већ нису

потврђена ниједним изведеним доказом, јер чињеница да је команда другог батаљона учествовала у прикривању трагова извршења кривичног дела, управо указује да су извршиоци оптужени, који су припадници другог батаљона.

Према томе, на основу свега напред наведеног, **несумњиво је утврђено да су оптужени извршили радње које су ближе описане у изреци ове пресуде.**

Из казивања оптужених утврђено је да су критичног дана пре извршења напред означених радњи конзумирали алкохол (вињак и пиво), а из исказа сведока Станка Чиче, Радета Малобабића [REDACTED] [REDACTED] Марка Мамуле, Петра Шкаљца, Душанке Маринчић утврђено да су били у видно алкохолисаном стању, те је вештак психијатар др Бранко Мандић нашао да уколико се прихвате ови искази сведока, а анализирајући понашање оптужених у време извршења кривичног дела, као и околност да су реконструисали своје понашање у потпуности и није било губитака у сећању, ради се о једноставном пијанству, при чему је способност оптужених да схвате значај дела и могућност да управљају поступцима, била смањена, али не битно. Овакав налаз вештака на који ни странке нису имале примедби, суд је прихватио.

Одредбом чл.3. став 1 тачка а) Четврте женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године и одредбама чл.4. став 2 тачка а) и чл.13. став 1 Другог допунског протокола уз ову конвенцију о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба прописано је да у оружаним сукобима уживају заштиту сва лица која не учествују директно у непријатељствима и према њима ће се поступати у свакој прилици хумано и човечно, без икакве дискриминације засноване на раси, боје коже, вери, убеђењу, имовном стању, полу и другој основи, а нарочито су забрањена у свако доба и на сваком месту убиства, насиље и напади над цивилним становништвом.

Квалификујући радње оптужених ближе описане у изреци ове пресуде, суд је закључио да у њима стоје сва битна обележја кривичног дела **ратни злочин против цивилног становништва из чл.142. став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву, у вези чл.22. КЗ СРЈ**, јер су оптужени као припадници једне од страна у унутрашњем оружаном сукобу, кршили напред наведена правила међународног права, вршећи убиства цивилног становништва, које није узело

директно учешће у непријатељствима, тако што су заједничким деловањем сакупили преостале цивиле хрватске националности са подручја које је контролисала њихова страна у оружаном сукобу и из ватреног оружја пуцали у цивиле, лишавајући их живота, при чему су били свесни свога дела и хтели су његово извршење, поступајући на тај начин са **директним умишљајем**.

Како није било околности које би искључивале **кривичну одговорност оптужених**, суд их је за извршено кривично дело огласио кривим.

Полазећи од опште сврхе изрицања кривичних санкција из чл.5. став 2 КЗ СРЈ, те сврхе кажњавања из чл.33. КЗ СРЈ, суд је **одлучујући о врсти и висини казне**, ценио све околности предвиђене чл.41. КЗ СРЈ, које утичу да казна буде мања или већа. Од **олакшавајућих околности** је оптуженима узео у обзир да до сада нису осуђивани, као и околност да им је у време извршења кривичног дела урачунљивост била смањена, а од **отежавајућих околности** суд је ценио посебно тешке околности и понашање оптужених након извршеног кривичног дела, а то да је у кратком временском интервалу лишено живота шест старих и беспомоћних лица (старих од 63 до 81 године), који нису представљали никакву опасност за оптужене, њихов једини грех је био само то што су друге националности, при чему им је одузет и новац, а њихова тела раскомадана бацањем експлозивне направе у бунар. Оптуженом Панету Булату суд је као отежавајућу околност ценио и чињеницу да је био помоћник команданта батаљона задужен за безбедност, па је стога његова одговорност много већа од одговорности обичног војника, што је био опт. Вранешевић, јер управо је опт. Булат био тај који је требало да се стара да се овакве ствари не дешавају, а уз то му је узето у обзир и понашање после извршеног кривичног дела, када је испољио нарочиту безобзирност у жељи да прикрије трагове извршења кривичног дела, те је тражио бацање лешева у бунар, њихово комадање бацањем експлозивне направе у исти, као и да се лешеви спале, што је све резултирало тиме да потомци убијених цивила никада нису били у прилици да достојно сахране њихове посмртне остатке. Имајући у виду све напред наведене околности, те временски протек од осамнаест година од извршења кривичног дела, као и висину запрећене казне за ово дело и то од пет до петнаест година или казна затвора од двадесет година, суд се определио да оптуженом **Панету Булату** изрекне казну затвора у трајању од **петнаест година**, а оптуженом **Радету Вранешевићу**

казну затвора у трајању од **дванаест година**, налазећи да овако изречене казне одговарају свим напред наведеним околностима и показују се нужним, неопходним и довољним мерама за остварење сврхе кажњавања из чл.33. КЗ СРЈ.

На основу чл.50. став 1 КЗ СРЈ, оптуженима се у изречене казне затвора урачунава време проведено у притвору, и то оптуженом Панету Булату почев од 18.10.2007. године па надаље, а оптуженом Радету Вранешевићу почев од 17.10.2007. године до 04.12.2007. године, као и време од 15.03.2010. године па надаље, с обзиром да му је након објављивања пресуде, одређен притвор на основу чл.142. став 1 тачка б. у вези чл.358. став 5 и 6 ЗКП.

На основу чл.194. став 4 ЗКП и чл.196. ЗКП, оптужени су обавезани да накнаде трошкове кривичног поступка о чијој ће висини суд одлучити накнадно посебним решењем, с обзиром да у моменту пресуђења нису прибављени сви подаци о висини учињених трошкова поступка.

На основу свега напред изнетог, одлучено је као у изреци пресуде.

ЗАПИСНИЧАР
Оливера Савић

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Оливера Анђелковић

ПРАВНА ПОУКА:

Против ове пресуде дозвољена је жалба Апелационом суду у Београду у року од 30 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, а преко овог суда.

Дна:

Писмени отправак пресуде доставити:

- Тужилаштву за ратне злочине, КТРЗ бр.13/07,
- Опт. Панету Булату преко Управе Окружног затвора у Београду,
- Опт. Радету Вранешевићу, преко Управе Окружног затвора у Београду,
- Адв. Звонку Радовановићу, Нови Београд, ул.Др Ивана Рибара бр.49/4
- Адв. Ђорђу Калањ, Нови Београд, ул. Булевар АВНОЈ-а 45-б.

Судија: